

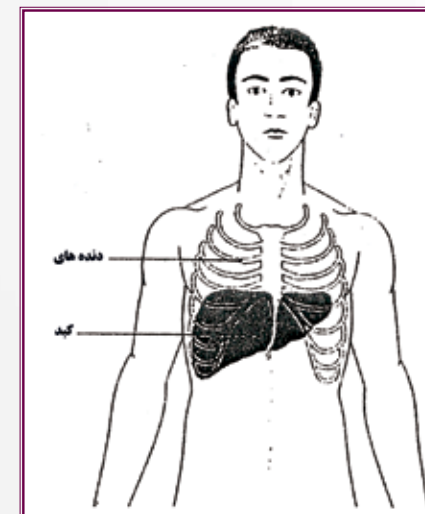
فیبر و اسکن، وسیله ای نوین در تشخیص شدت ضایعات کبدی

کبد بزرگترین غده ی بدن است که آن را میتوان به یک کارخانه شیمیایی تشبیه کرد که وظیفه ی تولید، تغییر، انبارکردن و دفع مواد را برعهده دارد. این کارخانه علاوه بر مسئولیت تهیه مواد لازم برای تمام سلول های بدن، در دفع سموم از بدن نقش مهمی ایفا می نماید. بدن سالم در داشتن کبد سالم است.

از علل مهم بیماریهای کبدی می توان هپاتیت ویروسی بی و سی، هپاتیت خود ایمنی، عوارض داروها، مصرف الکل، چاقی و کم تحرکی و بالا بودن قند خون است. کبدچرب از شایعترین علل بیماریهای کبدی بوده که شیوع آن در حال افزایش است.

محل کبد

کبد در قسمت راست و بالای شکم و در پشت دنده ها و زیر پرده ی دیافراگم قرار دارد . وزن کبد حدود ۱۵۰۰ گرم و معادل یک پنجاهم وزن می باشد (شکل شماره ۱)

(شکل شماره ۱)

لبه تحتانی کبد در هنگام دم عمیق حدود ۱ الی ۲ سانتی متر زیر لبه ی دنده های سمت راست لمس می شود . در اکثر مواقع با معاینه شکم و لمس کبد نمی توان به

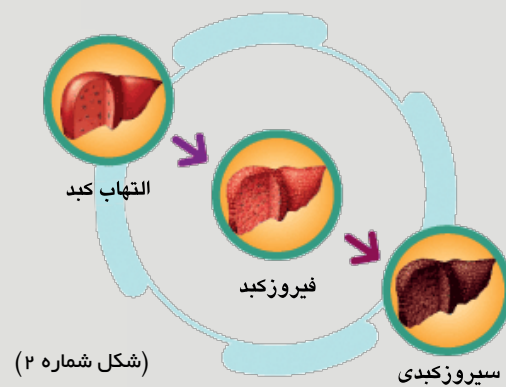
وجود یا عدم وجود بیماری کبد پی برد و انجام آزمایش خون ضروری است.

نمونه برداری کبد

اولین بار نمونه برداری از کبد به وسیله پائول ارلیش در سال ۱۸۸۳ انجام شد. در جنگ جهانی دوم، از این روش به منظور بررسی و تحقیق در رابطه با هپاتیت ویروسی که نیروهای درگیر در جنگ را مبتلا ساخته بود، استفاده شد. نمونه برداری یا اصطلاحاً بیوپسی کبدیک شیوه تخصصی برای بررسی ضایعات کبدی و میزان وخامت آن است. نمونه بدست آمده از این روش در حد چند میلی متر تا سانتی متر بوده و توسط آزمایشگاه پاتولوژی مورد بررسی قرار می گیرد. جهت انجام بیوپسی کبد بررسی آزمایشات انعقادی و هموگلوبین خون ضروری است. انجام نمونه برداری از کبد یک روش تهاجمی است و می تواند در موارد نادر با خاطرات و عوارضی برای بیماران همراه باشد. امروز از نمونه برداری کبد تنها و تنها در موارد ضروری استفاده می شود .

مراحل بیماری کبدی

در مراحل اولیه فقط التهاب کبد وجود دارد و در صورت عدم درمان صحیح و در طی فاصله زمانی متغییر چند ساله ، فیبروز کبد تشدید می شود و بالاخره سیروز (تنبلی کبد) بروز می نماید. شناخت این مراحل برای پزشک در جهت درمان صحیح و برای بیمار، برای درک بهتر شدت بیماری خود حائز اهمیت است (شکل شماره ۲)

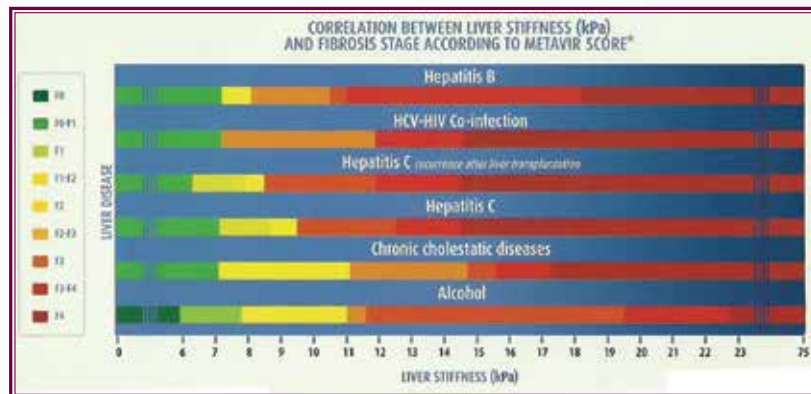
(شکل شماره ۲)

فیبر و اسکن، روشی نو

امروز با استفاده از تکنولوژی پرتاب امواج با فرکانس پایین (ماوراء صوت) به داخل کبد می توان به میزان سفتی آن پی برد . میزان سفتی کبد نیز با میزان فیبروز و آسیب پایدار کبد ارتباط مستقیم دارد، این روش غیر تهاجمی است. تقسیم بندی میزان فیبروز کبدی به صورت نمره ای F_0 تا F_4 تقسیم بندی میشود و به همین میزان نیز می توان از سنجش میزان سفتی کبد که با کیلو پاسکال (kpa) گزارش میشود استفاده کرد . (شکل شماره ۳)

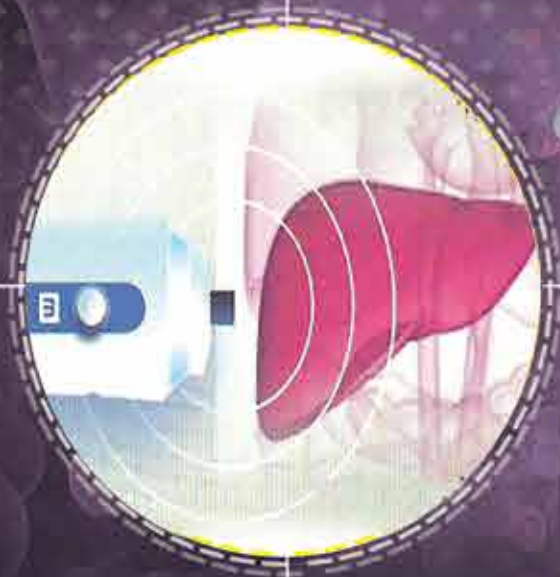
میزان سفتی کبدکه با کیلو پاسکال شناخته می شود نشان دهنده میزان آسیب پایدار کبدی است.

(شکل شماره ۳)

فیبرو اسکن

Fibro Scan

www.meldcenter.com

دکتر سید موید علویان
استاد و فوق تخصص گوارش و کبد
موسس و رئیس مراکز بیماریهای کبدی خاورمیانه

از سلامت کبد خود اطمینان حاصل کنید

آخرین تکنولوژی فیبرو اسکن در اختیار ماست

از این روش می توان در پی گیری درمان بیماران هپاتیت
ویروسی، کبد چرب و بیماری خود ایمنی استفاده کرد و با تکرار آزمون
می توان به سیر بیماری و تغییر در شدت آن پی برد.

تحلیل یافته ها توسط نرم افزاری پیچیده ای صورت می گیرد و با سنجش میزان سرعت سیر
امواج و با استفاده از فرمول های آماری میزان آسیب پایدار کبد (فیبروز) مشخص میشود.
انجام این کار هیچ دردی ندارد.

میزان بررسی کبد هنگام نمونه برداری ۱/۵۰۰۰۰ واحد کبد می باشد ولی در فیبرو اسکن یک
در ۵۰۰ واحد کبدی است و این نشان دهنده ی دقت بیشتر فیبرو اسکن در بررسی آسیب
های کبدی است. (شکل شماره ۳)

اندازه گیری CAP چیست؟

استفاده از CAP در واقع یک پارامتر تقویت شده و کنترل شده ای که نشاندهنده ی میزان
ارتفاع (Amplitude) امواج سونوگرافی هنگام عبور از کبد می باشد که در واقع می توان به
وسیله ی آن به میزان رسوب چربی در کبد و آسیب آن پی برد. هر چه میزان رسوب چربی
در کبد بیشتر باشد میزان CAP بالاتر خواهد بود و واحد آن dB/m می باشد.

این روش در تشخیص میزان رسوب چربی در کبد از روش سونوگرافی حساس تر
است.

قابل توجه است در صورت انجام دقیق و صحیح مراحل استفاده از دستگاه فیبرو
اسکن می توان نقش اپراتور و ماشین را در تحلیل نتایج نادیده گرفت.

در خاتمه باید تاکید کرد که تفسیر دقیق یافته ها با در نظر گرفتن وضعیت
بیمار، وجود یا عدم وجود بیماری های غیر کبدی مثل بیماری های قلبی توسط
متخصص بیماری های کبد (هپاتولوژیست) ضروری است.